

Mötesanteckning

Datum: 2022-03-09

Diariennr: SSM2021-1384

Dokumentnr: SSM2021-1384-1

Process: 7.6

Handläggare: Jenny Zettersten

Arbetsgrupp: Anders Wiebert, Leif Jonasson, Anders Viklund

Samråd: Torsten Leander, SKB

Godkänt av: Eva Gimholt

Mötesanteckningar från informationsmöte mellan SKB och SSM om S.14

Den 1 mars 2022 hölls ett digitalt informationsmöte mellan Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) och Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) angående återtag av avfallstyp S.14.

SKB informerade inledningsvis om status kring arbetet med återtag av avfallstyp S.14. Återtagandet sker helst innan utbyggnaden av SFR påbörjas och SKB har genomfört en förstudie för hur återtagandet ska ske. I slutet av 2023 behöver återtagandet påbörjas för att hinna få bort allt avfall inför utbyggnaden. SKB är dock beroende av att avfallsproducenten har mellanlager för avfallet och att avtal med dem är upprättat. För att AB Svafo ska kunna ha ett mellanlager på plats till 2024 behöver arbete med detta påbörjas, kanske så tidigt som sommaren 2022. Här kommer den ansvarsutredning som SSM låtit genomföra in, där även finansieringsansvaret behandlas. SKB menar att framdrift i projektet för återtagande av S.14 i SFR är beroende av att resultatet av ansvarsutredningen för historiskt avfall blir tydligt så att avfallsproducenterna kan ta tag i sina respektive ansvarsdel, t.ex. genom att bygga mellanlager. SKB angav att bolaget har haft kontinuerlig dialog med avfallsproducenterna (Studsvik Nuclear AB respektive AB Svafo) om planeringen av återtagandet. Avfallsproducenterna anser dock att de inte har något kostnadsansvar och har vad SKB känner till inte tagit beslut att genomföra åtgärder i form av utökad mellanlagringskapacitet på Studsviksområdet.

SSM förtydligade att det framgår tydligt i utredningen att utgående från kärntekniklagen är respektive avfallsproducent ansvarig för sitt avfall medan SKB har ansvar för strålsäker hantering i SFR.

SSM informerade vidare om den nyligen fastställda utredningen ”Utredning avseende ansvar för historiskt avfall” (SSM2021-3243-6). Efter ett regeringsuppdrag har SSM låtit utreda ansvaret för det så kallade historiska avfallet samt ge förslag till fortsatt hantering och finansiering. SSM beskrev arbetet med rapporten, dess bakgrund och slutsatser.

Några av slutsatserna:

- Svafo ansvarar både tekniskt och ekonomiskt för kärntekniskt avfall som Studsvik/Atomenergi ansvarade för 30 juni 1991.
 - I detta ingår kärntekniskt avfall från FOA.

- Svafo ansvarar inte för avfall som härstammar från KKV och WSE
- Svafo har även ansvar för historiskt IKA.
- SSM avser att utöva tillsyn med utgångspunkt från myndighetens analys av ansvarsfrågan.
- SSM bedömer att det är motiverat med ett statligt bidrag omhändertagande av vissa delar av det historiska avfallet.
- SSM lämnar inte ett konkret förslag på ett finansieringssystem, men pekar på ett antal aspekter som kan behöva beaktas. SSM föreslår att Riksgälden eller Naturvårdsverket ges i uppdrag att administrera detta.
- SSM föreslår även vissa ändringar av finansieringslagen och kärntekniklagen

Utredningsrapporten har överlämnats till regeringskansliet och det är de som beslutar om vidare åtgärder. Regeringen kan komma att besluta om finansiellt stöd. SSM:s bedömning av rättsläget är att ansvaret för avfallet nu är utrett och kommer inte vara föremål för ett nytt regeringsbeslut. Att SSM har gett förslag till finansiellt stöd ändrar inte det grundläggande ansvaret för såväl tekniska och finansiella ansvaret som faller på avfallsproducenten.

SSM refererade under mötet till föreläggandet från mars 2019 (SSM2013-2073-40) där SSM förutsatte att SKB:s svar skulle koordineras med de andra tillståndshavarna som blir berörda av den planerade hanteringen. Föreläggandet ställdes därför till SKB som ansvarig för strålsäkerheten i slutförvaret. SSM har inom ramen för ärendet pekat på behovet av att samordningen mellan de ansvariga bolagen kommer vidare t.ex. hur kostnadsansvaret ska fördelas. SSM kan nu konstatera att några sådana initiativ inte verkar ha tagits i avvaktan på ansvarsutredningen. SSM kommer fortsatt bedriva tillsyn och tar nu stöd i rapporten avseende ansvar för det historiska avfallet, för att rikta insatser till de ansvariga.

SKB tar med sig informationen om ansvarsutredningen och kommer diskutera internt hur de avser gå vidare.